

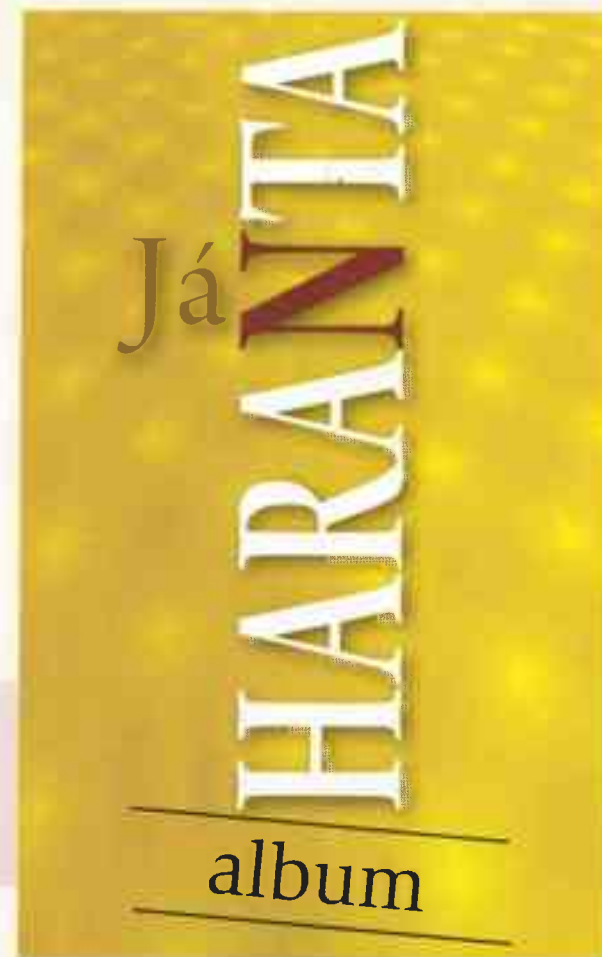

PL-SK
2007-2013

partnerství k společnému rozvoji

EUROPSKA UNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

10 ROKOV S VAMI
ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

*Projekt spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov
Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007 – 2013*

Album je vydaný v rámci projektu
„LITERÁRNE REMINISCENCIE“
PL-SR/ZA/IPP/II/103

Názov: JÁN HARANTA - album

Zostavovateľka: Janka Mudríková

Prekladateľ: Igor Husák

Grafický návrh, technické spracovanie a tlač: Kamil Ďurný - Štúdio D, Čadca

Jazyková úprava: Mária Rosinová

Vydala: Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovacej
pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Rok: 2012

Fotografie: Archív Kysuckej knižnice v Čadci
a Archív literatúry a umenia SNK v Martine

Vydané v edícii, ktorá vznikla v rámci uvedeného projektu:
Albumy významných spisovateľov a publicistov – osobnosti Kysúc a Żywca

HARANTA

kňaz, básnik a prekladateľ

*Narodil sa 3. 12. 1909 v Turzovke.
Zomrel 27. 3. 1983 vo Svinnej.*

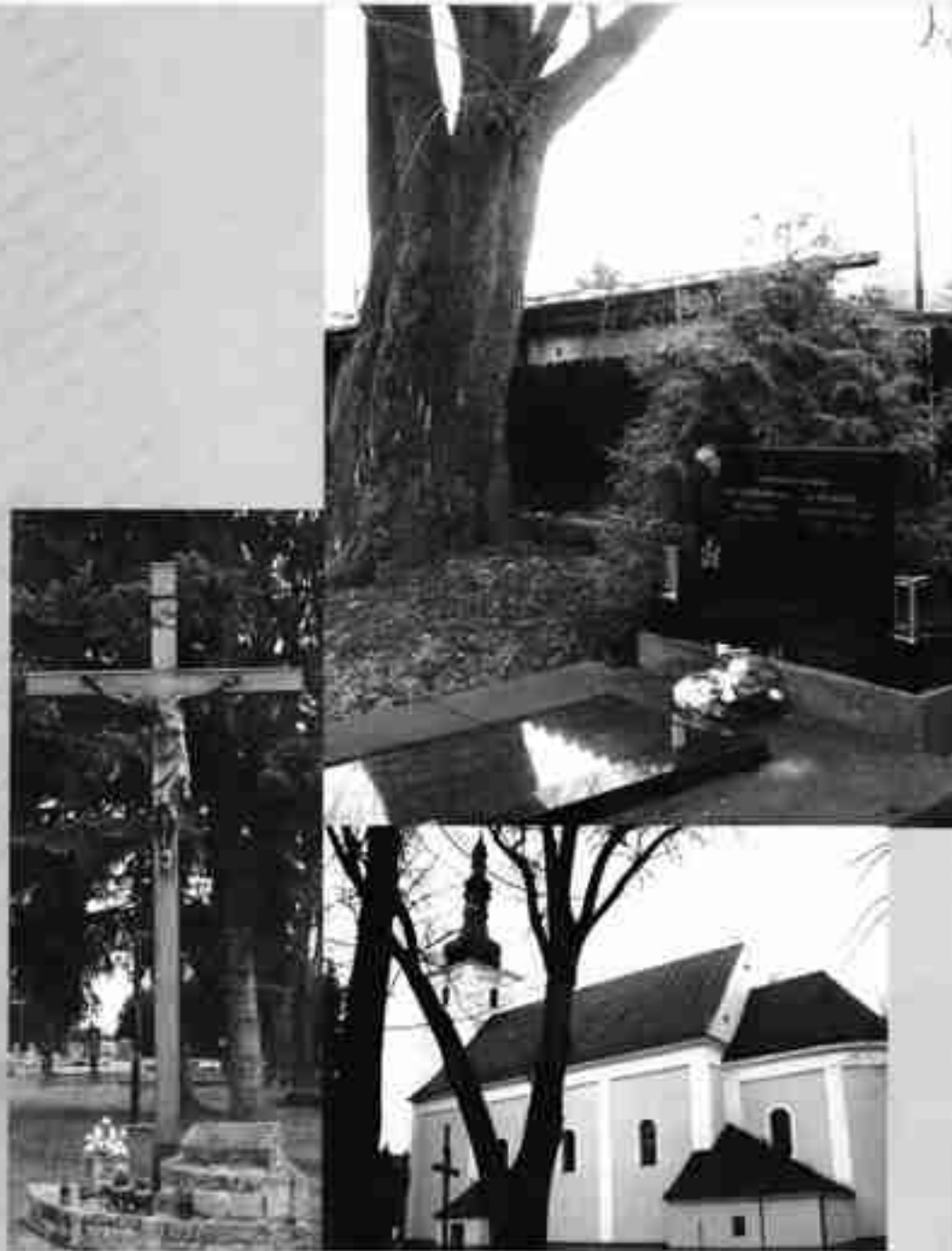

*Študent Ján Haranta
Matka Jána Harantu pred rodinným
domom v Turzovke v časti Hlinené.*

*Matka - Eva Harantová, rodená Rudinská, so synmi Jánom, Rudolfom a Antonom
Otec - Gejza Haranta v uniforme po všeobecnej mobilizácii v auguste 1914.*

*Slávnostný sprievod Turzovkou do kostola Nanebovzatia Panny Márie
na prímiečnú svätú omšu 3. 10. 1934 a po prímiečnej svätej omši s rodinou.*

Ján Haranta je pochovaný vo svojom rodnom meste – v Turzovke vedľa svojej matky. Odpočíva pri kostole Nanebovzatia Panny Márie.

JAN
H
A
R
A
N
T
A

v
literárnokritickom
kontexte

Ján Gallix

Kysické múzeum a Magma
M

HARANTA

Ján

Ján Haranta bol jedným z popredných predstaviteľov katolíckej moderny, ktorý nadviazal úzke kontakty s katolíckymi básnikmi v zahraničí, osobitne v Čechách a vo Francúzsku, kde mu zostali ešte osobné kontakty zo štúdií. Svoje verše začal publikovať ešte počas stredoškolských štúdií v časopisoch Rozvoj, Svojet, Slovenská krajina, neskôr tiež v časopisoch Elán a Slovenské pohľady.

Knižne debutoval zbierkou **Mystérium baladické** (1933), v ktorej prevládali náboženské a sociálne témy. Jeho básne majú náboženskú tematiku, no taktiež vyjadrujú autorove postoje k spoločenským otázkam, neskôr sa v nich objavujú i nacionalistické prvky a obrazy zo slovenských dejín. Sú ovplyvnené symbolizmom a poetizmom, čím sa radia k slovenskej katolíckej moderne. Nasledovali zbierky **Zem požehnaná** (1940), **Klienti** (1944), **V najkrajšej domovine** (1947). Po roku 1948 mal zákaz publikovať, neprestal však písať, tvorbu včlenil do rukopisných básnických zbierok **Pútnik v zrúcaninách**, **Miserere**, **Piesne za vrškami**, **Pieseň lásky**, **Kvapka rosy**, **Víno slabých a Kytica lúčov**. Tlačou vyšiel útlý výber pod názvom **Zastretý život** (1971). Napísal aj zbierky poviedok Z milosti slova.

Bol znalcom tvorby Paula Claudela, Charlesa Pierra Péguyho, preto ich rád prekladal. Zostavil antológiu svetovej náboženskej lyriky **O tebe spieva zem** (1943).

Literárna tvorba

HARANTA

Ján

Rodina Jána Harantu pochádza po otcovi z Bytče a po matke z Turzovky. Otec sa volal Gejza Haranta a narodil sa 13. 5. 1883 v Hliníku nad Váhom. Vyučil sa za remenára /garbiara/. Roku 1905 sa priženil do Turzovky k Eve Rudinskej, ktorá sa narodila 10. 10. 1880. Eva Harantová bola vlastná sesternica dr. Jozefa Rudinského – publicistu a novinára za prvej republiky.

Ľudovú školu vychodil v Turzovke, v rokoch 1921 - 1922 študoval na Reálnom gymnáziu v Žiline, potom v rokoch 1922 - 1928 pokračoval v Nitre a v rokoch 1928 - 1929 následne v Levoči. V rokoch 1929 - 1935 študoval na filozofickej a teologickej fakulte na univerzite v Štrasburgu.

V roku 1934 ho vysvätili za kňaza. V roku 1935 pôsobil ako kaplán v Krásne nad Kysucou, potom v roku 1936 ako správca fary v Kotešovej, v rokoch 1937 - 1940 bol kaplánom v Trenčianskej Teplej a v rokoch 1940 - 1942 v Trenčíne. V roku 1942 - 1950 bol profesorom gymnázia v Žiline. V rokoch 1950 - 1953 bol správcom fary v Strečne, v rokoch 1953 - 1963 v Zákopčí a od roku 1963 až do svojej smrti vo Svinnej.

MAT'KE

KRUŽENEC

Venček zrnkový
s križikom z dreva
jak v polnej tráve kvietá:
nech za mňa vysloví
lásku, čo život neodvieva,
najdrahšia,
svätá.

Samotná večerami,
keď doznie hurhaj hlasov
a kútik ticha zve tá,
križ bozkávajúc v teplom prianí,
najdrahšia moja,
svätá.

„Takí sme doráňaní
(to šeptáš bez náreku)
i silní s Tebou, Kriste,
nám rany Tvoje svetia,
Posila, Útočište,
Kráľ budúceho veku,
Baránok, Spása sveta.“

Tak prosieva jej tvár,
čo pobrázdila bieda
a žiara večnosti
zázračne vyrovnáva,
nech techou pohostí
tá malý dar môj, dar,
Kráľovnej našej sláva,
s ktorou sa deň tvoj stretá,
najdrahšia moja,
svätá.

Z básníckej zbierky
V najkrajšej domovine

JÁN HARANTA

poeta i prozaik, kšádz

Urodil si 03.12.1909 v Turzovce.

Zmarl 27.03.1983 v Svinnej.

Rodzina Jána Haranty ze strany ojca pochodzi z Bytčy a ze strany matki z Turzovki. Ojciec nazywał się Gejza Haranta i urodził się 13.05.1883 w Hliníku nad Váhom. Wyuczył się na rymarza /garbarza. W roku 1905 wżenił się w Turzovkę żeniąc się z Evą Rudinską, która urodziła się 10.10.1880. Eva Harantová była kuzynką dr Jozefa Rudinskiego – publicysty i dziennikarza w czasach pierwszej republiki.

Szkolę podstawową ukończył w Turzovce, w latach 1921 - 1922 uczył się w Gimnazjum realnym w Žilinie, potem w latach 1922 - 1928 kontynuował naukę w Nitrze a następnie w latach 1928 - 1929 w Levoči. W latach 1929 - 1935 studiował na wydziale filozoficznym i teologicznym uniwersytetu w Strasburgu.

W roku 1934 został wyświęcony na księdza. W roku 1935 pracował, jako wikary w Krásnie nad Kysucą, potem w roku, 1936 jako proboszcz w Kotešovej, w latach 1937 - 1940 był wikarym w Trenčianskiej Teplej a w latach 1940 - 1942 w Trenčinie. W roku 1942 - 1950 był profesorem w gimnazjum w Žilinie. W latach 1950 – 1953 był proboszczem w Strečnie, w latach 1953 – 1963 w Zákopci a od roku 1963 aż do swojej śmierci w Svinnej.

twórczość i praca

Ján Haranta był jednym z czołowych przedstawicieli Katolickiej moderny, który nawiązał ściśle kontakty z katolickimi poetami za granicą, szczególnie w Czechach i Francji, gdzie posiadał jeszcze kontakty ze studiów. Swoje wiersze zaczął publikować jeszcze podczas nauki w szkole średniej w czasopismach Rozvoj, Svojet, Slovenská krajina, później również w czasopismach Elán i Slovenské pohľady.

Na rynku książkowym zadebiutował zbiorkiem **Mysterium baladické** /Balladowe misterium/ (1933), w którym przeważała tematyka społeczna i religijna. Jego wiersze są o tematyce religijnej, ale też wyrażają stanowisko autora wobec problemów społecznych, później pojawiają się w nich również elementy nacjonalistyczne i obrazy z historii słowackiej. Jest w nich widoczny wpływ symbolizmu i poetyzmu, co zalicza je do katolickiej moderny. Wyszły zbiorki *Zem požehnaná* /**Bogosławiona ziemia** (1940), *Klienti* /**Klienci** (1944), *V najkrajšej domovine* /**W najpiękniejszej ziemi ojczystej** (1947). Po roku 1948 pomimo zakazu publikacji, nie przestał pisać, twórczość włączył do zbiorków wierszy w rękopisach *Pútnik v zrúcaninách* /**Pielgrzym w ruinach**, *Miserere*, *Piesne za vrškami* /**Pieśń za wzgórkami**, *Piesneň lásky* /**Pieśń o miłości**, *Kvapka rosy* /**Kropla rosy**, *Vino slabých* /**Wino słabych** i *Kytica lúčov* /**Bukiet promieni**. Drukiem wyszedł mały wybór pod tytułem *Zastretý život* /**Ukryte życie** (1971). Napisał również zbiór opowiadań *Z milosti slova* /**Z miłości słowa**.

Był znawcą twórczości Paula Claudela i Charlesa Pierra Péguy, dlatego z przyjemnością przekładał ich utwory. Stworzył antologię światowej liryki religijnej *O tebe pieva zem* /**O tobie ziemia śpiewa** (1943).